

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
z Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 166
mail: fopak@wp.pl; www.zawacka.pl

brak zdj.

SZCZECIN

LWP

VM²

st. sta.

GÓRSKA Eugenia

zam. POMIERCZYK

Kopisze o dokumencie
przyznawane VM

1419/WSK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 1419 / WSK
GÓRSKA Eugenia
Zam. Pomierzyk

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

- III/1 – dot. rodziny relatora —
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
- III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 1

VI. Fotografie ✓ ksero 55b. II

i/1. Relacja:

- Relacja Eugenii Pomierskiej z d. Górskiej wg schematu relacji o wojennej sl. Kobieta żołn. y i: II Armii: 4 Puł. 1939-1945 z olu. 203. 1998r. Druk/okp. Oryginal. K. 2, s. 1-4.

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielając opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona

Domierszyk Eugenia z/d Gońska

2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /

*09. 10. 1919 r.
wieś Szutowa pow. Janów maj. Łowicz*

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej

*Amela - Amokiej Amela z domu Fornal
gospodarstwo rolne.*

4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu

Domierszyk Eugenia

72-300 Gryfice

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /

podstawowe

podstawowe

2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem

Szutowa

3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ?/

nauka

4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodalicia Mariańska

Związek Młodzieży Wiejskiej "Wici"

111-2

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

Z całej rodziny wywiezienie zostało na Sybir. 2 lutego 1940 r. wraz z całą rodziną wywiezieni zostaliśmy na Sybir. Obóz Irkutsk woj. Leningradzkie, Meksolochrenka.

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

zaciąg ochotniczy.

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

08.05 05 sierpnia 1943 wojsko Polskie

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

Wojsko Polskie "Głęboka" II Armia

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

w późniejszym okresie jako kucielka. Telefoniarka

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

Cwiczenie

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? /

Obel Siele pod Około Berlina.

171-3

2

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

plutonowy

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

*Habilitacji Militari
porcelanowe*

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

praca zawodowa - krowiec

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

*emerytura
renta*

4. Obecny stan zdrowia

1/1-4. 5. Z jakiego rodzaju służby zdrowin korzystała

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce /

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

1161 Siostry i bracia. Do wojska poszłam ja moje
siostry i bracia. Telem brat Zdzisław pod
Lemno bracia i siostry nie żyją. Obecnie mieszkam
z moją kochaną matką 105 lat i z siostrami.

Pożądanne załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki i relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

Data 03. 24. 1998.

Gomiczyk Eugenio

- i/3. Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora:
- Ankieta personalna Pomieszk Eugeneia, b. d. Msp. oryg.
K. 1, s. 1-2.

1418/WSK Jas Met. 2 11/26 I/21
320 18/508

ANKIETA PERSONALNA

POMIERCZYK EUGENIA

1. Nazwisko i imię .....

2. Imiona rodziców .. Andrzej.. Aniela .....

3. Nazwisko panieńskie .. Górską .....

4. Data i miejsce urodzenia .. 9.10.1919rok m. SZUTOWA ..
.. pow. Jaworów woj. lwowskie .....

5. Aktualne miejsce zamieszkanie .. GRZYCE ..
ulica, nr domu, miejscowość ..
72-300 .. szczecińskie ..
kod pocztowy, województwo .....

6. Posiadany stopień wojskowy .. starszy strzelec .....

7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp/ .. rozwiedziona .....

8. Wykształcenie - tytuł naukowy .. podstawowe .....

9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia,
zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek
wojskowych .. data powołania 18.08.1943r. do 19.06.1945r. telefonistka,
spod Smoleńska kucharz. Batalion Łączności przy II Dywizji.
.....

10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodar-
stwo, zajmowane funkcje .. od 1940r. byłam na Sybirze Uczastek Meszdo-
chranka, p-ta Batama, pow. Zima woj. Irkuck , gdzie byłam do chwili
powołania tj. 18.08.43r. Lata 1943-45 walczyłam -szłam z frontem. Po
wojnie ok. 10 lat na gospodarstwie własnym. Później byłam zatrudniona
w Spółdzielni Pracy "Bistor" w Przemyśle do 1979r. w którym to roku
przeszłam na emeryturę .....

11. Podać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do
chwili obecnej .. nie udzielałam się społecznie .....

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe
otrzymałam krzyż brązowy w czasie wojny, ale nie pamiętam jaki ,
2.08.1978 roku otrzymałam Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty
wyjątkowej .. emerytura .. 8.740zł ..

14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowe ilość izb .....
mieszkanie trzy izbowe.

15. Jeśli koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie
walk lub w okresie utrwalania władzy ludowej-krótko opisać -
można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety
załączan. do ankiety. wspomnienia z czasów wojny.....

16. Czy koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Platerówek gdyby
był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu
1984 r. tak-pragnę wziąć udział w III Zlocie Platerówek.....

17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie
albumowym o Platerówkach - można dołączyć oddzielną relację jako
załącznik do ankiety .... w załączeniu przesyłam zdjęcie grupowe
robione koło Warszawy w Zielonce / ja po prawej stronie/

18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią
zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołą-
czyć oddzielną relację do ankiety. .. własnych dzieci nie posiadam.
Wychowywałam siostrzenicę Faktę Krystynę, która obecnie jest zatrudniona
w Ekspedycji PKP w Gryficach.

U w a g a : do ankiety dołączyć zdjęcia o wymiarach .....

.....
podpis wypełniającego
ankietę

II. Materiały uzupełniające relację:

- "Epizod z lat wojny na ziemi gryfickiej" w "Gryfiada" str. 3. Fotografia Eugenii Tomiewskiej. Kserokopia, k. 1, s. 1.

Rozbroiła 25 żołnierzy niemieckich

Eugenia Pomierczyk - ur. 9.X.1919 r. we wsi Szutowa powiat Jaworów (dawne Kresy RP). Mieszka w Gryficach. Opiekuje się matką - Anielą Górską - 103 letnią, najstarszą mieszkanką Gryfic (pisaaliśmy w „DG” nr 25/1996).

Epizod z lat wojny na ziemi gryfickiej

Wielokrotnie już stwierdzano, iż w marcu 1945 roku żadnych walk o Gryfice między Niemcami, a nadciągającymi ze wschodu wojskami radzieckimi i polskimi nie było. Wygłaszać podobnych truizmów nie ma potrzeby. Mało natomiast wiemy o tym, co działo się w okolicy: o potyczkach - zbrojnych starciach małych oddziałów wojskowych, ba, nawet zasadzkach na pojedynczych żołnierzy polskich czy sowieckich w czasie, kiedy Gryfice uchodziły już za wolne miasto od działań wojennych.

Zajęcie miasta i opanowanie znacznej części powiatu gryfickiego nie oznaczało kresu walk na tym terenie. Bronił się nadal Kołobrzeg. Na północy powiatu trwały nadal walki. Resztki wojsk hitlerowskich zgrupowane w rejonie Mrzeżyna, Niechorza i Trzęsacza próbowały wycofać się wzdłuż brzegów Bałtyku w kierunku Dziwnowa. Jedna z grup SS-owskich dokonuje w marcu 1945 r. bestialskiego mordu na 7 polskich robotnikach przymusowych w Kładkowie k/ Gryfic. Pełno jeszcze było w podgryfickich lasach niemieckich maruderów - obłąkańców szukających dróg wyjścia i połączenia się z cofającymi się resztkami armii Hitlera.

Na takich, prawdopodobnie, żołnierzy niemieckich trafiła Eugenia Pomierczyk - żołnierz Wojska Polskiego - która na szlaku bojowym od Sielc nad Oką aż po Berlin szła przez Gryfice. W czasie swojej służby żołnierskiej niedaleko Gryfic, w Skalinie rozbrajała ...25 żołnierzy niemieckich.

/a/

Oto jej wspomnienia:

... Pod koniec marca, także w kwietniu 1945 roku staliśmy w Gryficach. Tam dostaliśmy rozkaz od kapitana Konstantego Koncewicza, aby przywieźć drzewa do kuchni.

Furmanką konną po drzewo udał się wówczas porucznik Brażnik, plutonowy Henryk Glasztyj, st. szeregowy Stefan Turacz i ja. Nieduży lasek znajdował się około 1 km od Gryfic. W lasku napotkaliśmy dużo porzuconej niemieckiej broni ręcznej i amunicji, którą zabraliśmy na furmankę w celu dostarczenia do batalionu.

Po przejściu wszczeg tego lasku, udaliśmy się furmanką do miejscowości Skalin - wsi położonej nad Regą. Przed wioską napotkaliśmy świeżo zabitego żołnierza radzieckiego. Po wejściu do wioski dostrzegliśmy stojący samochód niemiecki, osobowy. W samochodzie i wokół niego nie było widać nikogo. Porucznik, plutonowy i st. szeregowy udali się do tego samochodu. Próbowali uruchomić go, co się nie udało. Ja z furmanką stałam niedaleko, kolo zabudowań krytych słomą. Nagle nastąpił obstrzał wioski z ręcznej broni maszynowej przez patrol WP, jak się później okazało, nieznaney mi jednostki. W rezultacie strzelaniny zapaliła się strzecha dużej stodoły. W tym czasie wszyscy, to jest porucznik, plutonowy i st. szeregowy, pozostawili samochód i przybiegli do mnie.

Nie wiedząc kto ostrzeliwuje wioskę, zdecydowaliśmy zająć stanowiska do obrony, co uczyniliśmy nie tracąc z pola widzenia płonącej stodoły. Gdy ogień trawił ją coraz bardziej, ze stodoły, po kryjomu, zaczęli wyglądać Niemcy. Skierowaliśmy broń w ich stronę i mocno dawaliśmy okrzyki: „hura! hura! hura!”. Ognia nie prowadziliśmy. Przestraszeni Niemcy zaskoczeniem i okrzykiem, nie wiedząc ilu nas jest, zaczęli wychodzić z płonącej stodoły z podniesionymi rękami. Posiadali przy sobie broń i granaty. Było ich 25, w tym jeden oficer.

Porucznik, plutonowy i st. szeregowy okrążyli Niemców, a ja osobiście odpięłam pas z pistoletem oficerowi, pozbierałam granaty, które każdy posiadał po kilkanaście sztuk. Po ich rozbrojeniu, dokonałam dokładnego obszukania każdego jeńca i następnie doprowadziliśmy ich do sztabu batalionu łączności. Jeńców przyjął kwatermistrz. Po zwiększeniu ich ochrony, odprowadzeni zostali w nieznanym mi kierunku.

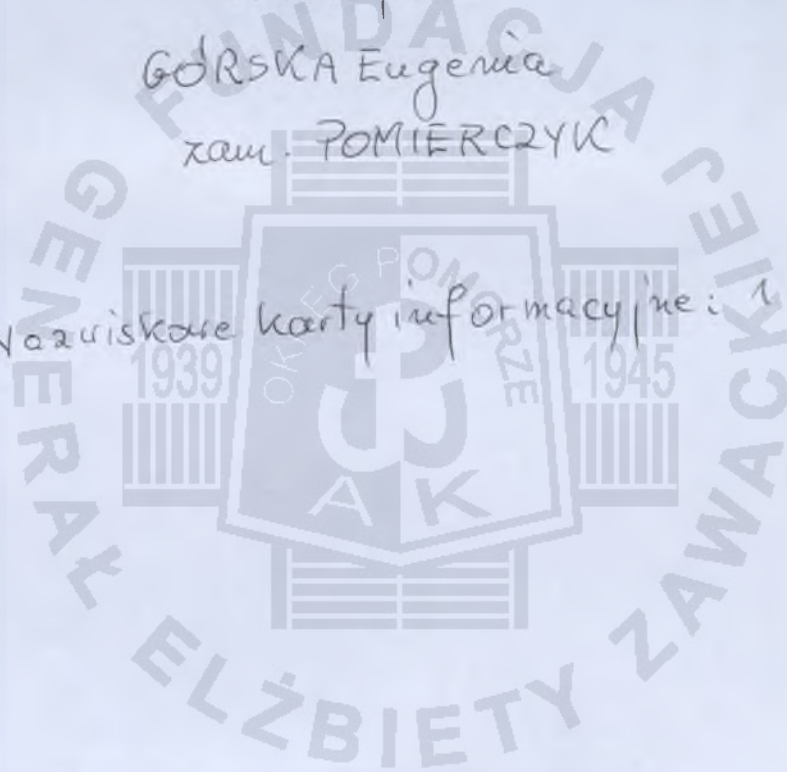
Wszyscy dziwili się, że żyjemy będąc w takiej sytuacji. Z Gryfic ruszyliśmy na Berlin...

T. 1413 / WSK

LWP

GORSKA Eugenia
zam. POMIERCZYK

1. Nazwiskowe karty informacyjne: 1

I

ZSRR-LWP

1419
V/1
POMCERCZYK Eugenia
z d. Górską

Zródło informacji:

Praca zbiorowa pod red. E.Syzdek
Platerówki. Wyd. Ossolineum 1988r.
Wrocław str. 270.

I.Król./98

11/26

GÓRSKA Eugenia

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

5 904149 026004

